

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt over het optreden van politieambtenaren van het regionale politiekorps Limburg Zuid op 19 november 2006. Volgens haar was dit optreden buitenproportioneel. Verzoekster klaagt er in het bijzonder over dat:

- de politieambtenaren zonder haar toestemming haar woning zijn binnengetroten;
- de politieambtenaren haar zoon aan de haren naar buiten hebben gesleept en in het gezicht hebben geschopt;
- door het optreden van de politieambtenaren haar huisraad is beschadigd;
- zij door het optreden van de politieambtenaren ten val is gekomen, waardoor zij letsel aan haar schouder opliep.

Verzoekster klaagt er tevens over dat de korpsbeheerder haar geen vergoeding heeft toegekend voor de schade die door vermeld politieoptreden is veroorzaakt.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 19 november 2006 kregen politieambtenaren D. en G. een melding via de regionale meldkamer Limburg Zuid om naar het flatgebouw te gaan waar verzoekster woont.

In de gemeenschappelijke ruimte van het flatgebouw zou een lastige, dronken man zijn. Toen de politieambtenaren bij het flatgebouw aankwamen troffen ze niemand in de gemeenschappelijke ruimte aan. Vervolgens belden ze aan bij de vrouw die de melding gedaan had. De meldster vertelde dat zij bedreigd was door een dronken man en dat hij tegen de ramen van de gemeenschappelijke ruimte had getrapt. Ze vertelde de politieambtenaren ook dat de man op bezoek kwam bij zijn moeder die in datzelfde flatgebouw woonde. De meldster verzocht de politieambtenaren om de dronken man op zijn gedrag aan te spreken om dergelijk gedrag in de toekomst te voorkomen. Ze wilde geen aangifte doen omdat ze niet in de problemen wilde komen. Vervolgens belden de politieambtenaren aan bij verzoekster, de moeder van de dronken man. De politieambtenaren wilden haar zoon aanspreken op zijn gedrag eerder die avond. De zoon schold de politieambtenaren echter herhaaldelijk uit voor kankerlijers. Vervolgens werd de zoon aangehouden voor het beledigen van ambtenaren in functie. De politieambtenaren wilden de zoon meenemen naar het bureau, maar omdat hij niet mee wilde, ontstond er een worsteling. Uiteindelijk is de zoon aan de haren naar buiten gesleept door de politieambtenaren.

2. Op 27 november 2006 diende verzoekster een klacht in over het politieoptreden bij het regionale politiekorps Limburg Zuid.

3. Op 16 augustus 2007 maakte de Commissie voor de Politieklachten haar advies aan de korpsbeheerder bekend. De commissie achtte de klacht gegrond. Zij was van oordeel dat de politieambtenaren de zoon van verzoekster beter op een ander tijdstip naar het politiebureau hadden kunnen laten komen, op een moment dat hij aanspreekbaar was en niet meer dronken was. De commissie was van mening dat nu zij desondanks met de zoon in discussie gingen, zij konden verwachten dat de kwestie problematisch zou worden en dat zij dus in zekere zin het incident zelf gecreëerd hebben en de aldus ontstane situatie zelf hebben laten escaleren. De commissie oordeelde voorts dat het toegepaste geweld disproportioneel was. Met name het aan de haren naar buiten slepen achtte de commissie ontoelaatbaar; zij was van mening dat dit heeft kunnen leiden tot een emotionele shock bij verzoekster en een geschaad vertrouwen in de politie.

4. De korpsbeheerder deed de klacht af bij brief van 6 september 2007. Hij nam het advies van de commissie niet over, hij achtte de klacht niet gegrond. Zij overwegingen waren als volgt:

"Geconfronteerd met de politieambtenaren koos verzoeksters zoon ervoor deze te beledigen, onder meer door hen uit te maken voor kankerlijers. Hiermee ging de zoon door, ondanks dat hij meerdere malen werd gewaarschuwd en werd gewezen op de gevolgen. Zijn aanhouding is mijns inziens dan ook het directe gevolg van zijn eigen handelwijze en opstelling. Het onder invloed van alcohol verkeren vormt hierbij geen rechtvaardiging voor zijn gedrag, onder meer niet nu dit een toestand betreft waarin hij zichzelf had gebracht."

Met betrekking tot het toegepaste geweld nam de korpsbeheerder het volgende standpunt in:

"In plaats van mee te werken aan de rechtmatige ambtshandeling van de politieambtenaren, verzette verzoeksters zoon zich hevig en stelde hij zich op in bokshouding. Dientengevolge waren de politieambtenaren genoodzaakt geweld te gebruiken teneinde zijn verzet te breken. Ook hier kan drankgebruik niet gelden als rechtvaardiging voor zijn gedrag. Het gebruik maken van de paardenstaart bij het onder controle brengen van de zoon acht ik, gezien de omstandigheden en afgezet tegen het alternatief van zwaarder geweld (bijvoorbeeld slaan met de wapenstok) niet buitenproportioneel of anderszins onrechtmatig."

5. Op 7 november 2007 diende verzoekster een klacht in bij de Nationale ombudsman.

Ten aanzien van het binnentreden

Bevindingen

1. Blijkens de door verzoekster zowel bij de politie als de Nationale ombudsman ingediende klacht en haar reactie op het standpunt van de korpsbeheerder is er volgens verzoekster het volgende gebeurd. Op 19 november 2006 stond verzoekster met haar zoon in de keuken van haar woning. Zij stonden bij het aanrecht en omdat de zoon nogal dronken was, wilde verzoekster hem helpen zijn schoenen uit te doen. De deurbel ging en de buurvrouw die op bezoek was bij verzoekster had de deur opengedaan. Plotseling stonden de politieambtenaren G. en D. in verzoeksters keuken. Zij waren verzoeksters woning binnengedrongen zonder toestemming te vragen.

2. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman nam de korpsbeheerder het standpunt in dat hij de klacht ongegrond achtte. Onder verwijzing naar het proces-verbaal van 13 januari 2007 deelde hij mee dat de verbalisanten werden binnengelaten door een vrouw die niet de bewoonster was en dat toen eenmaal de woning betreden werd alsnog aan de bewoonster c.q. de moeder van de verdachte om toestemming tot binnentreden werd verzocht waarmee zij instemde.

3. In het proces-verbaal van 13 januari 2007, dat is opgemaakt naar aanleiding van de klacht van verzoekster staat de volgende informatie:

"De deur van voornoemd perceel werd geopend door een vrouw. Wij deelden deze vrouw de reden van onze komst mede, waarop zij mededeelde dat zij niet de bewoonster van de woning was, echter de vrouw die zich op dat moment in de keuken bevond. Hierop betraden wij, verbalisanten, de woning waarna wij, gekomen in de hal van de woning een vrouw in de keuken zagen staan, alsmede een groot en krachtig persoon. Wij verbalisanten, verzochten deze vrouw in de keuken om toestemming om de woning te betreden, teneinde een gesprek aan te gaan met haar zoon. Wij verbalisanten hoorden dat deze vrouw zei: 'Ja kom maar binnen'."

4. In de mutatie van 19 november 2006, die is opgemaakt naar aanleiding van het incident, staat het volgende:

"Wij zagen dat een oudere vrouw de deur opende. Wij vroegen aan deze vrouw of wij even naar binnen mochten komen om mogelijk met de zoon des huizes te praten. Hierop liet de vrouw ons binnen. Toen wij in de woning waren, zagen wij in de keuken een manspersoon staan. De man voldeed aan het door meldster opgegeven signalement. Verder stond naast deze man een oudere vrouw. De vrouw gaf aan dat de man haar zoon was. Wij gaven aan dat we waren gekomen om met de man te praten over hetgeen er beneden in de flat was gebeurd. De man gaf aan dat hij niets met ons te maken wilde hebben...."

5. In een rapportage van de politie staat dat de buurvrouw van verzoekster, mevrouw R., op 10 januari 2007 als volgt verklaarde tegenover de klachtbehandelaar van de politie:

"Verzoekster was bij haar zoon in de keuken en daarom had de buurvrouw de deur geopend. De twee politieambtenaren vroegen of zij met de zoon mochten praten. Zij had de politieambtenaren in de woning gelaten, maar ze had wel gezegd dat ze op visite was."

6. Tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar G. op 13 mei 2008 het volgende:

"Later bleek dat het niet de bewoonster was die de deur opendeed. Wij hebben aan deze niet-bewoonster het doel van onze komst kenbaar gemaakt en zij zei tegen ons 'kom maar binnen'. Op dat moment was het voor ons nog niet duidelijk dat zij niet de hoofdbewoonster was. Pas achteraf wisten we wie de hoofdbewoonster was. In de keuken zagen we de verdachte en een vrouw. Weer deelden we de reden van onze komst mee en de hoofdbewoonster zei 'kom maar binnen' waarop wij de keuken zijn ingelopen."

7. Politieambtenaar D. verklaarde op 15 mei 2008 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman als volgt:

"Wij vertelden aan de vrouw wat de reden van onze komst was, waarop de vrouw zei dat zij de moeder was. Ze zei vervolgens tegen ons: 'Kom maar binnen'."

Beoordeling

8. Het huisrecht houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. Op grond van de Algemene wet op het binnentreden (Awbi) dienen politieambtenaren die een woning willen betreden, toestemming te vragen aan de bewoner voorafgaand aan het binnentreden. De toestemming van de bewoner moet vóór het binnentreden blijken. (Zie Achtergrond, onder 1.).

9. Volgens de verklaringen van zowel de buurvrouw als van de betrokken politieambtenaren, hebben de politieambtenaren toestemming gevraagd aan de buurvrouw.

Zij heeft ze binnengelaten, maar uitdrukkelijk gezegd dat ze niet de bewoonster was. De politieambtenaren zijn vervolgens toch naar binnengegaan en hebben volgens hun zeggen in de keuken verzoekster om toestemming gevraagd. Zij hebben derhalve pas toestemming aan de bewoonster gevraagd toen ze de woning al waren binnengetreten. De politieambtenaren hadden bij de voordeur naar de bewoonster moeten vragen, zodat ze haar om toestemming hadden kunnen vragen, vóórdat zij verzoeksters huis daadwerkelijk betraden. Er is in strijd met het huisrecht gehandeld.

De Nationale ombudsman acht de onderzochte gedraging in zoverre niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het aan de haren naar buiten slepen en het in het gezicht

schoppen

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er tevens over dat de politieambtenaren D. en G. haar zoon aan de haren naar buiten hebben gesleept en hem terwijl hij in de lift lag in zijn gezicht hebben geschopt.

2. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman bleef de korpsbeheerder bij zijn standpunt dat hij de klacht niet gegrond achtte. Hij verwees naar zijn beslissing van 6 september 2007 waarin hij het standpunt innam dat het aangewende geweld van de politieambtenaren noodzakelijk was om het verzet van verzoekers zoon te breken. Daarnaast achtte hij het geweld niet buitenproportioneel. In zijn reactie aan de Nationale ombudsman merkte hij tevens op dat hij geen reden had om meer waarde aan verzoeksters verklaring te hechten dan aan de verklaring van de politieambtenaren.

3. In een rapportage van de politie staat dat in een gesprek met de klachtbehandelaar van de politie, verzoekster het volgende verklaarde:

"Haar zoon was die avond totaal dronken en hij is op zo'n moment helemaal gek. Ze verklaarde voorts dat haar zoon tegenstribbelde bij het boeien en dat daardoor het aanrecht was beschadigd. Politieambtenaar D. greep haar zoon bij de paardenstaart vast en draaide aan zijn haren. De twee politieambtenaren D. en G. trokken haar zoon aan de haren en de handboeien uit de woning, over de gang de lift in. Toen haar zoon in de lift op de grond lag en de liftdeur al half dicht was, kon zij nog net zien dat politieambtenaar G. haar zoon hard tegen de rechterzijde van zijn gezicht schopte en dat de politieambtenaren waarschijnlijk daarvoor ook al tegen zijn gezicht hebben geschopt."

4. Uit de rapportage van de klachtbehandelaar van de politie blijkt dat de buurvrouw van verzoekster, mevrouw R., tegenover hem als volgt verklaarde:

"De zoon van verzoekster was zeer dronken. Zij heeft gezien hoe de zoon aan zijn haren uit de woning en door de gang in de lift was getrokken door de politieambtenaren. Zij verklaarde ook dat ze van verzoekster had gehoord dat verzoeksters zoon tweemaal door de politieambtenaren in het gezicht was geschopt, maar dat had zij niet zelf gezien."

5. De zoon van verzoekster verklaarde blijkens de rapportage van de klachtbehandelaar van de politie het volgende aan de klachtbehandelaar:

"Hij kon zich niets meer herinneren van de betreffende gebeurtenis. Hij heeft wel meerdere blauwe plekken gehad, onder andere in zijn gezicht. Tevens heeft hij pijn gehad aan zijn hoofd en zat zijn haar in de knoop. Hij ging er daarom vanuit dat de politieambtenaren hard aan zijn haren hebben getrokken."

6. Uit het proces-verbaal van aanhouding van 19 november 2006 blijkt het volgende:

"Toen de politieambtenaren verzoekers zoon naar de grond probeerden te brengen, viel verzoekers zoon met zijn gezicht tegen de wasmachine, waardoor schaafwondjes in het gezicht waren ontstaan."

7. Uit hetzelfde proces-verbaal van aanhouding kwam tevens het volgende naar voren:

"We moesten de verdachte slepen omdat deze niet meewerkte om op te staan en omdat deze zich liet hangen. Naar schatting woog de verdachte zo'n 120 kg. De verdachte werd onder de schouders vastgehouden en aan diens paardenstaart en broeksband."

8. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar G. het volgende:

"In dit geval hebben we de verdachte bij z'n paardenstaart vastgepakt. Hij verzette zich, bewoog wild heen en weer met zijn hoofd en we hadden de indruk dat hij ons wilde bijten. Daarom hebben we hem bij zijn staart vastgehouden om hem in bedwang te houden en vanwege onze eigen veiligheid. Ik wil hierbij benadrukken dat er helemaal niet in het gezicht is geschopt; niet opzettelijk en niet per ongeluk. Ik heb dat ook bij de klachtencommissie verklaard. De verdachte lag op de grond, was geboeid, we waren met z'n tweeën en we hadden hem onder controle. Van schoppen is absoluut geen sprake geweest. De verdachte heeft daar ook geen aangifte van gedaan. Ik ben hondengeleider en ik draag daar bepaalde laarzen voor, als ik de verdachte daarmee in het gezicht zou hebben geschopt, zou dat nog steeds te zien zijn."

9. Politieambtenaar D. verklaarde als volgt tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman:

"De verdachte bleef maar met zijn hoofd bewegen en schudden. Het vastpakken bij zijn paardenstaart was de enige, de makkelijkste en voor ons de meest veilige manier om zijn hoofd in bedwang te houden en hem omhoog te krijgen. Als we hem bijvoorbeeld aan zijn hals hadden vastgehouden, had hij ons nog kunnen bijten. Wij hebben de verdachte niet geschopt. Wij hebben hem ook niet per ongeluk geschopt, anders hadden we dit wel in het proces-verbaal gezet. Hij had hiervan dan ook letsel moeten hebben en dat heeft hij niet. Hij heeft ook geen aangifte gedaan."

10. Blijkens een journaal opgemaakt door de hulpofficier van justitie op 19 november 2006 is omstreeks 21.00 uur de andere zoon van verzoekster langsgekomen op het politiebureau met een verzoek van zijn moeder om zijn broer die avond niet in vrijheid te stellen in verband met de te verwachten problemen.

Beoordeling

11. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft eenieder recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam. Dit is neergelegd in artikel 11 Grondwet (zie Achtergrond, onder 2.). Het gebruik van geweld betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam. In artikel 8, eerste lid Politiewet (zie Achtergrond, onder 3.) is bepaald dat een politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening bevoegd is geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt (het proportionaliteitsvereiste) en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt (het subsidiariteitsvereiste).

12. Voor de beoordeling van de vraag of het toegepaste geweld de toets der kritiek kan doorstaan, is ten eerste van belang dat de politieambtenaren bevoegd waren om verzoeksters zoon aan te houden. Uit het onderzoek is namelijk komen vast te staan dat de zoon op enig moment de politieambtenaren uitschold voor kankerlijers en de politieambtenaren hiermee beledigde. Na waarschuwingen van de politieambtenaren bleef verzoeksters zoon hiermee doorgaan. De Nationale ombudsman is van oordeel dat verzoeksters zoon om die reden aangehouden mocht worden. Daarmee is voldaan aan de eis dat een politieambtenaar alleen geweld mag toepassen in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, zoals hiervoor aangegeven.

Het schoppen in het gezicht:

13. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman bleef verzoekster bij haar verklaring dat de politieambtenaren haar zoon in het gezicht hebben geschopt. Zij had dit nog net kunnen zien door de half geopende liftdeur. De politieambtenaren ontkenden dit ten stelligste. De buurvrouw heeft verklaard dat zij het heeft gehoord van verzoekster maar dat zij het niet zelf heeft gezien en de zoon kan zich niets herinneren. Uit het proces-verbaal van aanhouding blijkt dat verzoeksters zoon met zijn gezicht tegen de wasmachine is gevallen. Het is niet onwaarschijnlijk dat verzoeksters zoon hierdoor blauwe plekken op zijn gezicht heeft gekregen. Dat verzoeksters zoon door de politieambtenaren in het gezicht zou zijn geschopt, berust enkel op de verklaring van verzoekster. De Nationale ombudsman hecht in dit geval meer waarde aan de verklaringen van de politieambtenaren, nu de waarneming van verzoekster beperkt was door de half gesloten liftdeur en waarschijnlijk ook beïnvloed was door de hectiek van de situatie. Hij acht het daarom niet aannemelijk dat de zoon daadwerkelijk in het gezicht is geschopt. De klacht mist feitelijke grondslag.

Aan de haren naar buiten slepen:

14. Met betrekking tot de klacht over het aan de haren naar buiten slepen van verzoeksters zoon, hebben beide betrokken politieambtenaren verklaard dat zij verzoeksters zoon aan de haren naar buiten hebben gesleept, omdat er geen andere mogelijkheid was op dat moment vanwege hun eigen veiligheid, de situatie en het gedrag van verzoeksters zoon op

dat moment. Volgens de verklaringen van de politieambtenaren bewoog de zoon wild met zijn hoofd heen en weer en maakte hij de indruk dat hij hun wilde bijten. Ze hebben hem bij zijn paardenstaart gepakt om zo zijn hoofd in bedwang te houden. De Nationale ombudsman acht dit echter niet aannemelijk nu in eerdere verklaringen, mutaties en processen-verbaal niet is gesproken over bijten. Als dat het geval zou zijn geweest dan hadden de politieambtenaren dat wel eerder verklaard. Voorts blijkt uit de verklaringen van de politieambtenaren dat verzoeksters zoon niet meewerkte en zich liet hangen toen ze hem naar buiten wilden brengen. De Nationale ombudsman vindt het aannemelijker dat de politieambtenaren de zoon om die reden bij zijn paardenstaart hebben gepakt om hem makkelijker naar buiten te krijgen. Ongeacht de tegenwerking van de zoon, is dit een zeer pijnlijke wijze om een verdachte mee te nemen. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de aldus gebezigde methode niet proportioneel was en dat op dit punt gehandeld is in strijd met het recht op onaantastbaarheid van het lichaam.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het beschadigen van de huisraad

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er tevens over dat door het ruwe optreden van de politie haar huisraad is beschadigd. Als gevolg van het gebeuren is er een stukje uit het aanrecht; de ijskast, wasdroger en wasmachine zijn beschadigd; een deur is kapot; een tafel en stoel zijn beschadigd en de vloerbedekking is gescheurd. Verzoekster stelt de politie aansprakelijk voor deze schade.

2. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman bleef de korpsbeheerder bij zijn standpunt dat hij de klacht niet gegrond achtte. Hoewel hij betreurt dat verzoekster schade aan haar huisraad heeft opgelopen, stelt hij zich op het standpunt dat het geweldsoptreden van de politieambtenaren een direct gevolg is van het verzet van verzoeksters zoon.

3. Uit het proces-verbaal van bevindingen van 13 januari 2007 is de volgende informatie naar voren gekomen:

"Tijdens de aanhouding van de zich hevig verzettende verdachte, werd deze door ons naar de grond gebracht, waarbij wij over de in het midden geplaatste keukentafel vielen, waarna de verdachte met zijn hoofd tegen de in de keuken geplaatste wasmachine viel. De mogelijke schade aan de wasmachine en de keukentafel werd veroorzaakt door de zich hevig verzettende verdachte. Het betrof een groot en krachtig persoon van ongeveer 120 kilogram."

4. Uit de rapportage van de klachtbehandelaar van de politie blijkt dat verzoekster op 10 januari 2007 telefonisch aan de klachtbehandelaar verklaarde dat het aanrecht was

beschadigd doordat haar zoon tegenstribbelde bij het omdoen van de handboeien.

5. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar D. het volgende:

"Vervolgens wilden we hem de handboeien omdoen, maar hij verzette zich. Verzoekers zoon is een groot en zwaar persoon, hij weegt ongeveer 110/120 kilo. In de kleine keuken, zo'n 2 x 2 meter, zijn we toen in een worsteling geraakt en over de keukentafel heen gevallen. Hierbij is er schade ontstaan."

6. Politieambtenaar G. verklaarde als volgt tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman:

"Hij maakte een slaande beweging richting mij, ik pakte zijn hand en draaide die op zijn rug. Vervolgens vielen we door het gewicht met z'n drieën op de keukentafel, die daardoor beschadigd werd en toen kwamen we op de vloer terecht."

7. Blijkens de rapportage van de klachtbehandelaar van de politie verklaarde buurvrouw R. telefonisch aan de klachtbehandelaar dat volgens haar de schade in de keuken was ontstaan doordat verzoeksters zoon viel.

Beoordeling

8. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

9. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is vast komen te staan dat de schade aan de huisraad is ontstaan door de worsteling die het gevolg was van het hevige verzet van verzoeksters zoon tegen zijn aanhouding. Bij het ontstaan van de schade heeft meegespeeld dat verzoeksters zoon een man van aanzienlijk formaat is en dat de worsteling zich heeft afgespeeld in een zeer kleine ruimte. De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat de grenzen van evenredigheid niet zijn overschreden bij het politieoptreden.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van verzoeksters letsel aan haar schouder

Bevindingen

1. Tijdens de worsteling is verzoekster ten val gekomen en heeft zij letsel aan haar schouder opgelopen. Ze houdt de politie hiervoor aansprakelijk.

2. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman bleef de korpsbeheerder bij zijn standpunt dat hij de klacht niet gegrond achtte. Hoewel hij betreurt dat verzoekster schouderletsel heeft opgelopen, stelt hij zich op het standpunt dat het geweldsoptreden van de politieambtenaren een direct gevolg is van het verzet van verzoeksters zoon.

3. De door verzoeker overgelegde medische verklaring vermeldt het volgende:

"- Pijn linker schouder

- Diffuse drukpijn rondom schouder en musculatuur

- Distorsie schouder

- Koelen, pijnstilling."

4. Verzoekster verklaarde telefonisch op 10 januari 2007 aan de klachtbehandelaar van de politie dat een politieambtenaar en haar zoon tegen haar aanvielen en dat zij daardoor ook is gevallen. Dat zij door de val haar schouder heeft gekneusd.

5. Buurvrouw R. verklaarde telefonisch op 10 januari 2007 aan J., inspecteur van de politie dat verzoekster was gevallen omdat zij haar zoon vasthield toen deze viel.

6. In het mutatie rapport van 19 november 2006 staat het volgende:

"Tijdens het naar de grond brengen, viel de verdachte met zijn gezicht tegen de wasmachine, waardoor enkele schaafwondjes ontstonden in diens gezicht. In de strubbelingen om hierna de verdachte te boeien, bemoeide de moeder zich met de aanhouding. De moeder schreeuwde tegen ons dat ze ons met iets zou gaan slaan of woorden van gelijke strekking. Hierop hebben we de moeder gezegd dat ze zich niet met de aanhouding moest bemoeien en dat ze afstand moest houden, hetgeen zij dan ook deed."

Beoordeling

7. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft eenieder recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam. (zie hiervoor de Beoordeling onder II. en de Achtergrond, onder 2.).

8. Hiervoor (onder II.) is al overwogen dat de aanhouding van verzoeksters zoon op zichzelf genomen rechtmatig is geweest. Hieruit volgt dat de politie in beginsel gerechtigd was om de zoon met gebruikmaking van gepast geweld aan te houden toen hij zich tegen de aanhouding verzette.

9. Het is duidelijk dat verzoekster werd meegesleurd in de worsteling tussen de politieambtenaren en haar zoon en daardoor ten val is geraakt. Dat verzoekster daarbij ongelukkig is gevallen en letsel aan haar schouder heeft opgelopen, brengt niet mee dat het politietoetreden de toets der kritiek niet kan doorstaan. Hierbij wordt opgemerkt dat de reden voor het politietoetreden het hevige verzet van verzoeksters zoon was. Daarnaast was de ruimte waarin het politietoetreden plaatsvond zeer klein en heeft verzoekster zelf het risico genomen meegesleurd te worden in het gevecht door in de keuken te blijven en zich met de aanhouding te bemoeien. Dat verzoekster een pijnlijke schouder aan het incident heeft overgehouden, acht de Nationale ombudsman zeer spijtig maar dit brengt niet met zich mee dat het optreden van de politieambtenaren moet worden afgekeurd.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

V. Ten aanzien van de schadevergoeding

Bevindingen

1. Bij het indienen van haar klacht bij de politie heeft verzoekster ook om schadevergoeding verzocht in verband met het beschadigen van haar huisraad.
2. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman stelde de korpsbeheerder zich op het volgende standpunt: "Hoewel ik het betreurt dat verzoekster tijdens de gebeurtenis schouderletsel en schade aan haar huisraad opliep, stel ik mij op het standpunt dat het geweldsoptreden van de politieambtenaren een direct gevolg is van het verzet dat de verdachte tijdens de aanhouding pleegde."

Beoordeling

3. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen, of dit nu een rechtshandeling of een feitelijke handeling betreft, het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van de burger. In het licht van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van die belangenafweging niet onredelijk zijn.
4. Wat betreft de gehoudenheid tot schadevergoeding brengt het redelijkheidsvereiste mee dat het bestuursorgaan mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden indien het in redelijkheid het standpunt kan innemen niet verplicht te zijn tot vergoeding van de door de burger opgegeven schade.
5. Hiervoor (onder II.) is reeds overwogen dat de aanhouding van verzoeksters zoon op zichzelf genomen rechtmatig is geweest en dat het toegepaste geweld in beginsel gerechtvaardigd was. Onder III. is overwogen dat vast is komen te staan dat de schade aan de huisraad is ontstaan door de worsteling die het gevolg was van het hevige verzet

van verzoeksters zoon en dat bij het ontstaan van de schade de kleine ruimte en het formaat van verzoeksters zoon een rol hebben gespeeld. Voorts is overwogen dat de grenzen van evenredigheid hierbij niet zijn overschreden. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de redenering van de korpsbeheerder, dat de schade aan verzoeksters huisraad een direct gevolg is van het verzet van verzoekers zoon en dat daarom geen schadevergoeding wordt toegekend, niet onredelijk is. De Nationale ombudsman acht dan ook de betwisting van de schadeclaim niet in strijd met het redelijkheidselement.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Limburg Zuid, is niet gegrond ten aanzien van:

- het schoppen in het gezicht;
- het beschadigen van de huisraad;
- het letsel aan verzoeksters schouder;

gegrond ten aanzien van:

- het binnentreden in de woning zonder toestemming, wegens strijd met het huisrecht;
- het aan de haren naar buiten slepen van verzoeksters zoon, wegens schending van het recht op onaantastbaarheid van het lichaam.

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid, is

niet gegrond ten aanzien van:

- het niet toekennen van schadevergoeding aan verzoekster.

Onderzoek

Op 7 november 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw S. te Kerkrade, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg Zuid.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd twee betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Deze ambtenaren zijn tijdens het onderzoek nader gehoord.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Maastricht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder en de betrokken ambtenaren deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het klachtdossier met betrekking tot verzoeksters bij de politie ingediende klacht.

Verzoekschrift van 7 november 2007.

Standpunt van de korpsbeheerder van 2 april 2008.

Verklaring van politieambtenaar G. van 13 mei 2008.

Verklaring van politieambtenaar D. van 15 mei 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet op het binnentreden (Awbi; wet van 22 juni 1994, Stb. 572)

Artikel 1

"1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

2. Indien de naleving van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen naar redelijke verwachting ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van personen of goederen, feitelijk onmogelijk is dan wel naar redelijke verwachting de strafvordering schaadt ten aanzien van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, gelden deze verplichtingen slechts voor zover de naleving daarvan in die omstandigheden kan worden gevegd.

3. Een persoon in dienst van een bestuursorgaan die zich ingevolge het eerste lid legitimeert, toont een legitimatiebewijs dat is uitgegeven door of in opdracht van dat bestuursorgaan. Het legitimatiebewijs bevat een foto van de houder en vermeldt diens naam en hoedanigheid. Indien de veiligheid van de houder van het legitimatiebewijs vordert dat zijn identiteit verborgen blijft, kan in plaats van zijn naam zijn nummer worden vermeld.

4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden."

2. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

3. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste en vijfde lid (geldend op 22 maart 2003)

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden

gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.

(...)

5. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."